משום הפסד קדשים. שאם יפר לה קודם זריקה ושוב[1] אינה צריכה לקרבנות הללו ואסור לזרוק דם ופריך אמאי איכא הפסד יפר לה וזורק דמו שלא לשמו ויותר הבשר באכילה ט) מן הזבחים שנזבחו שלא לשמן דכיון[2] דהיפר לה ואינה עוד נזירה שוב אין עומדין לשמן ואפילו יזרוק דמן סתם כשרין דסתמא [שלא] לשמן קיימי וה"ק יזרק דמו דסתמא שלא לשמן קיימי אלא נסס שלמי נדבה כיון דאינה עוד נזירה: **כבשי** עצרת ששחטן. שלא נסס עצרת או ששחטן לפני עצרת בערב עצרת או לאחר עצרת הדס יזרק. ביו"ט עצמו וקאי מריש[3] שלא לשמן (או) נסס[4] שלמי נדבה וע"י כן הותר הבשר באכילה א) דאי ליתא ליה נדרים ונדבות קרבין ביו"ט א"כ לא יקטיר אימורים עד הערב ולא יאכל הבשר עד הערב [דכל כמה] דלא מיקטרי אימורין בשר לא מיתסרי באכילה ומ"מ כי נמי אין נדרים ונדבות קרבין ביו"ט מותר לזרוק הדם: ואם היתה שבת לא יזרוק. דהוי כמו מיקונו מדרבנן ואסור אלמא [מותר] לזרוק הדם שלא לשמן ות"ת אמאי לא מייתי מתני' (לעיל דף כד.) עולה תקרב עולה ושלמים יקרבו לשלמים וי"ל דלא דמי דהתם בשעת[5] שחיטה היפר לה ודין בזריקה ודין בשחיטה עומד שלא לשמן אבל הכא בשעת שחיטה היה עומד לשמן ועתה בשעת זריקה עומד שלא לשמן לא מיתכשר שלא לשמן ב) וי"ל דלהך כבשי עצרת נמי לא דמי דהתם לא נשחטו לשמן אבל הכא כיון[6] דנשחטו לשמן [שמא] כיון דנשחטו לשמן דלא מכשרי שלא לשמן בפי' התכלת (מנחות דף מז:) מיבעיא להש"ס הא[7] כבשים ששחטן לשמן ואבד הלחם מהו שנזרוק דמן של כבשים שלא לשמן כו' וא"כ הא דקאמר זרוק מיירי שנשחטו[8] שלא לשמן וי"ל דלא דמי דהתם כבשים ג) מעיקרא בשחיטת זבח ועיקר הזבח בלחם מתכשר הילכך כי אבד לחם נמצא הזבח מיפסיל והוי כמו אבד[9] אבל הכא כיון דסתמא כשר כמו לשמן כדאמר ברים זבחים (דף ב:) השתא נמי דשחטן לשמן ומשום[10] תקנה נעשה כאילו נעשה[11] סתמא לענין להתיר לזרוק דמן: [אי דשחט עולה או שלמים הכי נמי לר"ע דליכא הפסד]: אלא [הב"ע] דשחט חטאת [בריאה]. דאין לו תקנה אלא לשמן דחטאת מיפסל שלא לשמן לשום שלמי נדבה דחטאת אינו בא נדבה: **דתנן אם גילה על אחת מהם יצא.** כלומר ולכך אמר מ"ק דכי נזרק אחד מן הדמים אפילו חטאת דאיירי ביה ר"ע אינו מיפר [דלא תימא] דוקא ד) גלח על השלמים הוא דתנן בתמיתין נזרק אחד מן הדמים דדוקא ה) מן השלמים יצא דכתיב וגלח הנזיר פתח אהל מועד וקאמר ו) דבעל[12] יצא על אחד משלשתן ובפרק איזהו מקומן (זבחים דף נה.) מפרש לה דמקיש חטאת עולה ושלמים[13]: ה"ג **איידי** דזוהמא. בהס[14] זוהמא ואינו מגופה מגני לבעל ולא ניחא ליה: מתני' **האיש** מדיר בנו בנזיר. שיאמר יהא בני נזיר ויתחילו מנין הימים מיד אפי' אין הבן יודע שאביו הדירו בנזיר א"נ דמדיר בנו בנזיר שיאמר הריני נזיר: **ואין** האשה מדרת בנה בנזיר. כדמפרש בגמרא: כילד ל"ג: גילח או שגלחוהו. דאין לך מחאה גדולה מזאת ולא מיבעיא גילח או שגלחוהו אלא אפי' מיחה או שמיחו[15] בדברים שאין רצונו שיעשה נזיר מתבטל הנזירות ובגמרא מפרש הטעמים ודוקא כשמיחו מיד כששמעו [אבל] אם לא מיחו[16] ושוב לימים מיחו אין בכך כלום אחרי שהתחיל הנזירות ובתוספתא (פ"ג) קתני בהדי הני או שהביא ב' שערות והא דלא תני במתני' משום דשתי שערות מבטלות הנזירות אף אחר שהתחיל כבר למנות כמה ימים מנזיר[17] אבל הני דהכא דגילח ומיחה היינו בתחילת שמיעת הנזירות ואפי' אם גאמר מגלחת ומתאה מבטלין [לאחר] שמיעה אפי' [הכי] ניחא דלא תנא דבפלוגתא לא קמייהי פליגי בה רבי ור' יוסי בר' יהודה מ"ג דלא קתני אלא מילי דיש בהם אדם הנזירות: **היתה** לו בהמה מופרשת. כדלעיל: **גמ'. אשה לא.** דקתני אין האשה מדרת בנה בנזיר: **הלכה.** למשה מסיני בנזיר: **כדי** לחנכו. (שיין לדף כט) דכ לא. דכך הלכה היא[18] בנו דשייך במצות לכשיגדל מוטל על האב לחנכו אבל בתו לא תימה הא דאמר בעלמא (יבמות דף קיד.) קטן אוכל נבילות אין ב"ד מצוין עליו להפרישו והאמר[19] אף לחנכו לעשות מצוה מוטל על האב וי"ל דחיוב לא שייך אלא להזהירו לעשות מצוה ולקיים מצוה אבל להזהיר מלעבור אין זה חיוב וההוא דפרק בתרא דיומא (דף פב.) היינו קיום מצוה ועניתם עוד אומר ר"י דחיוב לא שייך אלא באב אבל באיש אחרינא לא שייך והכא אמרינן בתו לא והתם אמרינן אחד חיובא ואחד חיובא מחנכין אותם להתענות ביום"כ ולריך לחלק בדבר: **בנדרים.** לא אשכחן[20] דאיתו מדיר בנו בנדרים כגון להביא קרבן או אקבל[21] עליו לקיים מצות סוכה ולולב: **קסבר** כל חינוך דלא חשיב. כגון חיוב דנזירות בזיוני הוא דמגלח שערו ולא ניחא ו) [ליה לבנייה] הילכך יכול למחות ויש גורסין דלא חשיבא[22] וה"פ כל חיוב הוא להחשיבו וזה בזיונא הוא לו ז) מש"ה מגלח:

ועביד הקפה. כלומר ושרי לעשות הקפה הלכה הוא: **הקפת** כל הראש מדרבנן. דמן התורה מותר: **והא** מייתי חולין בעזרה. כשמגלח ימי נזירות טהרתו דמייתי חטאת דאינו בא בנדבה דמעולה ושלמים לא קשיא דבאים בנדבה קסבר

תנא דידן סבר כיון דאיזדריק עלה דם לאלתר שריא בחמרא והא לית לה ניוול ור"ע סבר אפי' אישתחיטת בהמה אינו יכול להפר משום הפסד קדשים מתקיף לה רבי זירא ואמאי לזרוק דמן שלא לשמן ויתיר בשר באכילה מי לא ח) תניא א) כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן או ששחטן לפני זמנן או לאחר זמנן הדם יזרק והבשר יאכל ואם היתה שבת לא יזרק ואם זרק הורצה להקטיר אימורין לערב אמרי אי דשחט עולה או שלמים ה"נ אלא הכא במאי עסקינן כגון ששחט חטאת ברישא כדתנן ט) אם גילח על אחת משלשתן יצא: בד"א בתגלחת טהרה אבל בתגלחת טומאה יפר ב) (מפני שיכול לומר אי אפשי באשה מנוולת) ור"מ אומר אפי' בתגלחת טהרה יפר מפני שיכול לומר אי אפשי באשה מגלחת: ות"ק אמר לך אפשר ג) בפאה נכרית ד) ור"מ סבר בפאה נכרית איידי דזוהמא לא ניחא ליה: **מתני' גילח** ה) האיש מדיר את בנו בנזיר ו) ואין האשה מדרת את בנה בנזיר כיצד ז) גילח או שגילחוהו קרוביו מיחה או שמיחו קרוביו ח) היתה לו בהמה מופרשת החטאת תמות והעולה תקרב עולה (ט) ושלמים יקרבו שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם היו לו מעות סתומין יפלו לנדבה מעות מפורשים דמי חטאת ילכו לים המלח י) לא נהנין ולא מועלין יא) דמי עולה יביאו עולה ומועלין בהן דמי שלמים יביאו שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם: **גמ'** איש אין אבל אשה לא מאי טעמא ר' יוחנן אמר יב) יג) הלכה היא בנזיר יד) ורבי יוסי ברבי חנינא אמר

ליס המלח בכולן לא נהנין ולא מועלין לא נהנין מדרבנן ולא מועלין משום דלאו בני הקרבה נינהו: **גמ' הלכה היא בנזיר.** שהאיש מזיר ולא האשה: וריש

לשמן ומשום[10] תקנה נעשה כאילו נעשה[11] סתמא לענין להתיר לזרוק דמן: [אי דשחט עולה או שלמים הכי נמי לר"ע דליכא הפסד]: אלא [הב"ע] דשחט חטאת בריאה]. דאין לו תקנה לזרוק אלא לשמן דחטאת מיפסל שלא לשמן לשום שלמי נדבה דחטאת אינו בא נדבה: **דתנן אם גילח על אחת מהם יצא.** כלומר ולכך אמר מ"ק דכי נזרק אחד מן הדמים אפילו חטאת דאיירי ביה ר"ע אינו מיפר [דלא תימא] דוקא ד) גלח על השלמים הוא דתנן בתמיתין נזרק אחד מן הדמים דדוקא ה) מן השלמים יצא דכתיב וגלח הנזיר פתח אהל מועד וקאמר ו) דבעל[12] יצא על אחד משלשתן ובפרק איזהו מקומן (זבחים דף נה.) מפרש לה דמקיש חטאת עולה ושלמים[13]: ה"ג **איידי** דזוהמא. בהס[14] זוהמא ואינו מגופה מגני לבעל ולא ניחא ליה: מתני' **האיש** מדיר בנו בנזיר. שיאמר יהא בני נזיר ויתחילו מנין הימים מיד אפי' אין הבן יודע שאביו הדירו בנזיר א"נ דמדיר בנו בנזיר שיאמר הריני נזיר: **ואין** האשה מדרת בנה בנזיר. כדמפרש בגמרא: כילד ל"ג: גילח או שגלחוהו. דאין לך מחאה גדולה מזאת ולא מיבעיא גילח או שגלחוהו אלא אפי' מיחה או שמיחו[15] בדברים שאין רצונו שיעשה נזיר מתבטל הנזירות ובגמרא מפרש הטעמים ודוקא כשמיחו מיד כששמעו [אבל] אם לא מיחו[16] ושוב לימים מיחו אין בכך כלום אחרי שהתחיל הנזירות ובתוספתא (פ"ג) קתני בהדי הני או שהביא ב' שערות והא דלא תני במתני' משום דשתי שערות מבטלות הנזירות אף אחר שהתחיל כבר למנות כמה ימים מנזיר[17] אבל הני דהכא דגילח ומיחה היינו בתחילת שמיעת הנזירות ואפי' אם גאמר מגלחת ומתאה מבטלין [לאחר] שמיעה אפי' [הכי] ניחא דלא תנא דבפלוגתא לא קמייהי פליגי בה רבי ור' יוסי בר' יהודה מ"ג דלא קתני אלא מילי דיש בהם אדם הנזירות: **היתה** לו בהמה מופרשת. כדלעיל: **גמ'. אשה לא.** דקתני אין האשה מדרת בנה בנזיר: **הלכה.** למשה מסיני בנזיר: **כדי** לחנכו. (שיין לדף כט) דכ לא. דכך הלכה היא[18] בנו דשייך במצות לכשיגדל מוטל על האב לחנכו אבל בתו לא תימה הא דאמר בעלמא (יבמות דף קיד.) קטן אוכל נבילות אין ב"ד מצוין עליו להפרישו והאמר[19] אף לחנכו לעשות מצוה מוטל על האב וי"ל דחיוב לא שייך אלא להזהירו לעשות מצוה ולקיים מצוה אבל להזהיר מלעבור אין זה חיוב וההוא דפרק בתרא דיומא (דף פב.) היינו קיום מצוה ועניתם עוד אומר ר"י דחיוב לא שייך אלא באב אבל באיש אחרינא לא שייך והכא אמרינן בתו לא והתם אמרינן אחד חיובא ואחד חיובא מחנכין אותם להתענות ביום"כ ולריך לחלק בדבר: **בנדרים.** לא אשכחן[20] דאיתו מדיר בנו בנדרים כגון להביא קרבן או אקבל[21] עליו לקיים מצות סוכה ולולב: **קסבר** כל חינוך דלא חשיב. כגון חיוב דנזירות בזיוני הוא דמגלח שערו ולא ניחא ו) [ליה לבנייה] הילכך יכול למחות ויש גורסין דלא חשיבא[22] וה"פ כל חיוב הוא להחשיבו וזה בזיונא הוא לו ז) מש"ה מגלח:

ועביד הקפה. כלומר ושרי לעשות הקפה הלכה הוא: **הקפת** כל הראש מדרבנן. דמן התורה מותר: **והא** מייתי חולין בעזרה. כשמגלח ימי נזירות טהרתו דמייתי חטאת דאינו בא בנדבה דמעולה ושלמים לא קשיא דבאים בנדבה

קסבר

עין משפט נר מצוה

כ:ט א מיי' פט"ו מהל' פסולי מוקדשין הל"י:

ג ב ב"ל איתה מכאן לנערות שהנשים נשואות ונתנות ב"ה לשיהם. (יהושע בונו). [ג שמו' בתר שנע מי' יח דמה ר"ייה זו בשתי ידים והמרכן בכלאים לאיסור]:

נא ג מיי' פ"ב מהל' מירות הל"ג [ד]:

נב ד ה מיי' שם הל' טו וס"ע שם הל"ב:

נג ו מיי' פ"ג מהל' מעילה הל' ד וס"ד שם הל"ג:

נד ז מיי' פ"ט מהל' מירות הל"ב:

נה ח מיי' שם פ"ג הל"ג:

הגהות התוספות

1 ל"ל שוב. 2. ל"ל ולאו דוקא ל:מן דמין כו'. 3. ל"ל דקאי נ"ר מריש. 4. ל"ל אלא נסס. 5 ל"ל קודם שעת. 6. תיבת כיון נמחק. 7. תיבת הא נמחק. 8 נדל"ל הייט טעמא משום דיירי שנשחטו. 9. ל"ל אבד הבשר. 10. ל"ל משום. 11 ל"ל נשחט. 12. ל"ל לכהי קזר דנגילא על אחד מ גלחמן ילא. 13. ל"ל דמקיש מ:ולת ושולה לשלמים. 14. ל"ל ד"ש בהס. 15. ל"ל לא מיחו ק:ודיו. 16. ל"ל לא מיחו מיד. 17. ל"ל מנזירות. 18. כלן הב"ד ומה"ד קסבר בנו דשייך כו' כל"ל. 19. תיבת והאמר נמחק וי"ל והכא אמר. 20. תיבת אשכחן נמחק. 21. ל"ל שיקבל. 22. ל"ל דלאחשיבא.

פי' הרא"ש

ו: מאי ולזרוק דם שלא לשמן ר' זיר בשר באכילה. דתנן כל ד בחים שנזבחו שלא לשמן כ ברים אלא שלא עלו לשם כ ר"ה ולאו דוקא שלא לשמן ד ר"ה אפי' בסתמא (מידי) [:מ] דאין סתמן עומדים ל זמן אחר שהפר לה בעלה: כ שי עצרת ששחטן שלא ל זמן. שלא לשם שלמי ע ורת: או ששחטן לפני זמנן א לאחר זמנן. לפני עצרת או ל וחר עצרת אפי' שחטן ל זמן הדם יזרוק והבשר ל כל. אפי' בו ביום למ"ד נ רים ונדבות קרבים ביו"ט נ קטיר האימורי' ביום ואח"כ י כל בשר. ולמאן דליה ל דרים ונדבות קרבים ביו"ט. י טיר האימורים בלילה ל ח"כ יאכל (האמורים) ל בשר) ומ' הדם צריך לזרוק נ רם שלא יפסול בשקיעת ד זמה: ואם היתה שבת לא ד זוק ואע"ג דזריקת הדם א נה אסורה אלא מדרבנן כ איתא פ' אלו דברים ואפ"ה ד זמרו חכמים משום דתקוני ד: בחה הוא שמתקן האימורים ל קטרה והבשר לאכילה ר מי לאין מגביהין תרומות ר: עשרות [בשבת ויו"ט]. ם זרק הורצה להקטיר א מורים לערב דהיום אינו ר ול להקטיר. אלמא דזורקין ד ז כבשי עצרת בשביל דבר ע לא היו עומדים לכן קודם ע חיטה: הכא במאי עסקינן ל ון דשחט חטאת שפסולה ר לא לשמה. דתנן אם גילח ע ל אחד משלשתן יצא אלמא ע ל איזה מהן שגלח בטל נ ידותו. ומירי שהביא חטאת נ ולה וטפי הו"ל לאתויי ו שא דקתני היה מביא חטאת ע לה ושלמים אלמא דחטאת נ גה תחלה. אלא דניחא ליה ל אתויי הך מתני' שדברי

ד נמים מתפרש' ממנה דבזריקה א' מן הדמים הותרה ביין: וח"ק אמר לך. אפשר לה בפאה נכרית הלכך לא הוי תגלחת נזיר: ו ' [מאיר] סבר דמזוהם בעיני הבעל שתתן אשתו על ראשה שער אשה נכרית: האיש מדיר את בנו בנזיר אע"פ שהוא קטן ו ל דין נזיר עליו ומביא אביו קרבנותיו ואם נטמא מביא קרבן טומאה. והאי מדירו כגון שאר' הבא נזיר אי נמי שאומר לבנו ל: קבל עליו נזירות. ה"ג גלח או שגלחוהו קרוביו. ול"ג כיצד דכיון שגלח אין לך מחאה גדולה מזו. וכל היכא שמוחה או נ חוהו קרוביו בטל הנזיר ובגמ' מפרש טעמא ומספקא לי אם שתה יין או שנטמא למתים אי מתאתו מחאה דמסתברא למימר

ד נא כיון שעשה דבר ששנויר אסור בהם אין לך מחאה גדולה מזו. ומ' מדנקט גלח משמע דוקא כשמיחו מיד כששמעו. ובתוס' קתני או שהביא ב' שערות והא דלא נקט ליה במתני' משום דהבאת [ב' שערות] מבטלת אף לאחר ששמע ונתרצה אבל הנך לא מהני אח"כ שכבר נתרצה וקבל עליו נזי': היתה לו בהמה מופרשת וכו' כדפר' לעיל. מאי טעמא דאיש מדיר את בנו בנזיר וגם מ"ש דאשה לא: הלכה היא בנזיר כך נאמר הלכה למשה מסיני:

מסורת הש"ס

ח) ביצה כ: ע"ש מנחות מח., ט) לקמן מה. [זבחים נה. מנחות ה. ערכין כח. נדרים ד:], י) פ"ח ל"ג, ד) [פ"ח בגמר' וכיני וכן בערוך ערך פאה גרס קן.], ה) לעיל דף כד: [שוטה כג.], ו) שוטה כב: לקמן ל. פא:, ז) ס"ח ור"ל אמר ריב"ח, ח) [ערכין ה:], ט) ל"ל כיון, י) ל"ל דבגילח על אחד מהם שלשתן יצא,

הגהות הב"ח

(א) בפשנה והשלמים יקרבו שלמים: (ב) רש"י ד"ה תנא דיון סבר כיון לאיזדריק: (ג) ד"ה בד"ח דכיון: (ד) ד"ה גילח הד"ח עם ד"ה אי שמיחו קרוביו:

גליון הש"ם

מתני' ואין האשה מדרת. עיין בר"ק רש שמואל מ' בפסוק ומדור נדר:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה כבשי וכו' הבשר באכילה דאי. תיבת דאי נמחק וג"ב ואי: ב) בא"ד לא מתכשר שלא לשמן וכ"ל. תיבת ל"ל נמחקו ל"ל ל"ע. ג) בא"ד דהתם כבשים מעיקרא. תיבת מעיקרא נמחק. וג"ב מיקבני: ד) ד"ה דתנן וכו' דלא תימא דוקא גלח. נמחק תיבת גלח: ה) בא"ד נזרק אחד מן הדמים דדוקא מן השלמים. נמחק תיבת מן וג"ב גילח על. ו"ל: ו) ד"ה קסבר וכו' ולא ניחא ליה לנייה. תיבות ליה לבנייה נמחקו וג"ב לה לבזיונן הלכך יכולים וכו' כל"ל. ז"ל: ז) בא"ד כל חיוב הוא להחשיבו וזה בזיונא הוא לו. ג"כ כלן הש"ד ומה"כ מה"ד משום הכי מגלח ועביד הקפה. ז"ל:

מוסף רש"י

כבשי עצרת. הבאים עם שתי הלחם, כדכתיב בפרשת שור לו כשב (ויקרא כג) בעצרת ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת ושני כבשים וגו' (ביצה כ:). ששחטן שלא לשמן. שלריך לשחטן לשם שלמי צבור ושחטן לשם עולה (שם:). לפני זמנן. קודם עצרת, והם הופרשו לשם כבשי עצרת (שם:). לאחר זמנן. לאחר עצרת (מנחות מח.). הדם יזרק. שלא לשמן (שם:). והבשר יאכל. דקיימא לן כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרים לוקבר ונאכלין אלא שלא עלו בעבורם לשם חובה (ביצה כ:). ואם היתה שבת. אשלא לשמן קאי ועצרת ושבת היה, לא יזרוק. דכיון לאיתויי מקרבן צבור תו לא דחי שבת (מנחות מח.) שהרי אסור לבשל ולכלות היום ולא יאכל מן הבשר (ביצה כ:). ואם זרק. ולא נמלך, הורצה להקטיר אימורין לערב. כלומר ויקטיר אימורין לערב ולא יקטירם היום (שם כא.). אם גילח על אחת משלשתן יצא. חטאת או עולה או שלמים, דנ' קרבנות כתוצין בו ואמרינן בספרי דבי רב ואחר יעשה הנזיר יין, אחר מעשה יחדלי (ערכין כא. וכעי"ז נדרים ד: וזבחים נה. ע"ש). האיש מדיר את בנו. קטן, בנזיר. והלה הנזירות עליו לחנכו. כדכתיב בהם יין ושכר לא ישתו (שם:). אף על פי שלא נתגלח בטלה מזירות (שם:). יפלו לנדבה. ויביאו מהן עולות לקרן המזבח דאין חוטשין לדמי חטאת שבהן, דלקמן שהלכה היא נזיר כך (שם:). ואינן טעונין לחם. שאין כאן נזיר ואין לו מי יכול לקרות בו על כפי הנזיר (שם:). הלכה היא בנזיר. הלכה למשה מסיני הוא בהלכות נזיר (סוטה כג.).

וריש לקיש אמר. טעמא שהאיש מדיר את בנו בנזיר כדי לחנכו במצות: **ולא משום חינוך אפילו אשה.** תהא מדרת את בנה בנזיר: **בשלמא רבי יוחנן דאמר הלכה היא בנזיר אמטו להכי בנו אין בתו לא.** דהכי היא הלכה ואין משגיחין כלל: **אלא לריש לקיש אפילו בתו.**

אמר ריש לקיש כדי לחנכו במצות אי הכי אפי' אשה נמי קסבר איש [א]חייב לחנך את בנו במצות ואין האשה חייבת לחנך את בנה בשלמא לרבי יוחנן דאמר הלכה היא בנזיר אמטו להכי בנו אין בתו לא אלא לריש לקיש אפילו בתו קסבר בנו חייב לחנכו בתו אינו חייב לחנכה בשלמא לרבי יוחנן דאמר הלכה היא בנזירות אין [ב]בנדרים לא אלא לריש לקיש אפילו נדרים נמי לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא בנדרים דלית ליה ניוול אלא אפילו בנזירות דאית ליה ניוול אפילו הכי חייב לחנכו בשלמא לרבי יוחנן דאמר הלכה היא בנזיר היינו דקתני מיחה או [ג] שמיחוהו קרוביו אלא לרבי יוסי בר' חנינא אמר ריש לקיש כל כמיניהון קרובים דאמרין ליה לא תיגמריה מצות קסבר כל חינוך דלא חשיב לא ניחא ליה בשלמא לרבי יוחנן דאמר הלכה היא בנזיר משום הכי מגלח ועביד הקפה אלא לר' יוסי בר' חנינא אמר ר"ל כדי לחנכו במצות הא קעביד הקפה קסבר הקפת כל הראש מדרבנן וחינוך מדרבנן ואתי חינוך דרבנן ודחי הקפה דרבנן בשלמא לרבי יוחנן דאמר הלכה היא בנזיר אהכי מגלח מייתי קרבן אלא לרבי יוסי ברבי חנינא אמר ריש לקיש כדי לחנכו במצות הא קא מייתי חולין לעזרה [ד]קסבר [ה]חולין בעזרה [ו]לאו דאורייתא בשלמא לרבי יוחנן דאמר הלכה היא בנזיר אהכי כי מיטמא [ז]מייתי קרבן ציפורין ואכיל כהן מליקה אלא לרבי יוסי ברבי חנינא אמר ריש לקיש הא קאכיל נבילה קסבר ברבי יוסי בר' יהודה [ח]דאין שחיטה לעוף מן התורה וחולין בעזרה לאו דאורייתא וסבר רבי יוסי הכי והתניא ר' יוסי ברבי יהודה אומר מנין לחטאת העוף שהיא באה על הספק [ט]שאינה נאכלת תלמוד לומר [י]והזב את זובו לזכר ולנקבה מקיש נקבה לזכר מה זכר [יא]מביא קרבן על הודאי אף נקבה [יב]מביאה קרבן על הודאי ומה זכר [יג]מביא על הספק אף נקבה [יד]מביאה על הספק ומה זכר [טו]ממין שהוא מביא על הודאי מביא על הספק אף נקבה [טז]ממין שהיא מביאה על הודאי מביאה על הספק אי מה זכר מביא קרבן [יז]ונאכל אף נקבה מביאה קרבן ונאכל אמרת לא

נמי ליהוי [ו] **מזירה: בנזיר אין.** [ב]לשון מזירות אדם יכול להזירו כדהויא הלכה למשה מסיני ובלשון נדרים לא: **לא מיבעיא בשאר נדרים.** כגון להדירו להניח קרבן דלית ליה ניוול דמותר לשמות ביין דיכול להדירו [ג]: **אלא אפילו בנזירות כו'.** בכולה שמעתא גרסינן אלא דרים לקיש וספרים שכתוב בהן ר' יוסי בר' חנינא שבשתא היא: **היינו דקתני מיחה או** [ג] **שמיחוהו קרוביו.** דכי היכי דהלכה היא שהאיש מזיר את בנו הכי נמי הלכה שיכולין למחות: **אלא לריש לקיש כל כמיניהון.** דקרובין דאמרי ליה לא תיגמריה מצות: **קסבר.** ריש לקיש כל חינוך דלא [ג]חשיבי ליה כגון חינוך דנזירות הוא דקא מגלח דאשו לא ניחא ליה לבריה ומשום הכי יכולים למחות: **אהכי.** מותר לו לגלח ואע"ג דעביד הקפה וקעבר על לאו דלא תקיפוד דהכי הוא הלכה למשה מסיני: **אלא לריש לקיש.** היכי עבר על הקפה דהוי מדאורייתא משום חינוך: **קסבר הקפת כל הראש.** לא מיתסר אלא מדרבנן ואתי חינוך כו': **אהכי מגלח ומייתי קרבן.** ולית ליה משום חולין בעזרה: **אלא לריש לקיש.** דאמר דלא הוי [ד]טעם אלא משום חינוך כיון דלא חל עליה נזירות מדאורייתא אתאתכא דקא מייתי חולין לעזרה: **כי קא מיטמא מייתי לפרים ואכיל כהן מליקה.** ולית ליה לא משום חולין לעזרה ולא משום מליקה דהכי הלכה למשה מסיני: **אלא לריש לקיש.** כיון דמדאורייתא לא מיתייב בנזירות אתאתכא דקמייתי חולין לעזרה וקא אכיל כהן נבילה: ה"ג **סבר לה כר' יוסי ברבי יהודה דאמר אין שחיטה לעוף מן התורה וחולין בעזרה לאו דאורייתא.** והילכך כיון דמדאורייתא לא בעי שחיטה לא חשיבא נבילה ולא מייתי חולין לעזרה דאיסור חולין בעזרה ליתיה לרבי יוסי אלא מדרבנן. ולמאן דקא מתרץ [ה] ידע ליה הכי היכא אמר רבי יוסי הכי: **מנין לחטאת העוף שבאה על הספק.** כגון לידה או דזיבה שאינה נאכלת: **תלמוד לומר.** והדזה בנדתה והזב את זובו [ז]: **להקיש נקבה לזכר מה זכר מביא קרבן.** בהמה על ולדי אכל חלב בשוגג וה"ה לולדי זיבה אף נקבה מביאה קרבן על ולדי לידה חטאת העוף: **מה זכר מביא.** אאם תלוי על ספק אף נקבה מביאה קרבן על ספק לידה. אבל עדיין לא שמענו אם ממין בהמה אם ממין העוף אלא ממה שלמדנו שמביא זכר על הספק מאותו מין שמביא על הולדי שלעולם [ח] מביאין [ט]בהמה אף נקבה ממין העוף שמביאה על הולדי מביאה נמי על ספק לידה וזיבה: **מה זכר מביא קרבן.** על הספק ונאכל שהרי אם תלוי נאכל אף נקבה שמביאה קרבן [י]מן העוף על ספק יהא נאכל: אמרת

ממין שהוא מביא קרבן על הולדי דהיינו בהמה לחטאת הוא מביא על הספק דמביא בהמה לאם תלוי אף נקבה ממין שמביאה על הולדי דהיינו חטאת העוף מביא על הספק עוף לחטאת וה"ה דמלי למימר כי היכי דמביא הוא אם על [ספק] חלב [היא נמי] מייתי לספק זיבה חטאת העוף על הספק: **אי** מה זכר **מביא קרבן ונאכל.** על ספיקו תלוי נאכל אף נקבה כשמביאה על הספק יהא נאכל:

קסבר חולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא. בין בהכנתן ובין בשחיטה ולהכי אינה בעזרה והאימורים של חטאת מיכא למימר יעלם לגם עצים והדם יזרוק לגם [יא] שמים ועולה ושלמים יעבדו לגם נדבה: **משום** הכי כי מיטמא מייתי קרבן ציפורין. דמשמע לי' מדיר בנו בנזיר דכל תורת נזיר עליו ואם מיטמא מביא ציפורי' אחד לעולה ואחד לחטאת ונאכל: **אלא** לרבי יוסי בר' חנינא קאביל בהן נבילה. שהרי [מצותן] במליקה והא לא קשיא ליה קאכיל טרפה דמליקה מן העורף וה"ל נשברה חוט השדרה דאיכא למימר דסבר ליה כמ"ד מחזיר הסימנין לאחורי העורף (חולין דף יט.):

קסבר רבי יוסי בר' חנינא אין שחיטה לעוף מן התורה.

ולא לריכא אלא נחירת סימנין להוציא הדם דרך הסימנים ומכי מולק והוציא הדם תו לא לריך: **ה"ג** וסבר רבי יוסי בר' חנינא הכי **והתניא א"ר** יוסי בר' חנינא וכו' ולא גרים ר"מ [1] דרבי יוסי ברבי חנינא אמורא הוא ולא תנא וגרס ר"מ הכי סבר לה כרבי יוסי בר' יהודה דאמר אין שחיטה לעוף וחולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא סבר כרבי יוסי ברבי יהודה[2] דאמר לקמן ומיהו לא אסבחנא בעלמא דאית ליה הכי אלא מהא דאמר לקמן עד מתי מדיר בנו בנזיר עד שיגיע לעונת נדרים ואיכא חד ליסנא בש"ס דמפרש [טעמיה] דסבר כדי לחנכו במצות ומ"כ לדידי' זקוק לומר כל מה שאמרנו לרבי יוסי ברבי חנינא דאין שחיטה לעוף מן התורה וחולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא ורבינו תם מפרש דאין לשנס הספרים דהא רבי יוסי בר' חנינא דשמעתין על כרחך תנא היה ואינו אותו שבש"ס שמוזכר באמורא שהרי אמר רשב"ל משום ר' יוסי בר' חנינא ור' יוסי בר' חנינא היה תלמיד דרבי יוחנן דאמר בפרק שלשי סנהדרין (דף ל:) דרבי יוחנן סמכיה ואמר רשב"ל משמו מה שמעת ואין אמר רשב"ל משמו אלא ודאי תרין הוו [3]: **וסבר** רבי יוסי ברבי חנינא הכי **והתניא** מנין לחטאת [העוף] הבאה על הספק. כגון זב וזבה מספק ויולדת ואינה יודעת אם ולד הפילה אם רוח הפילה:

לזכר ולנקבה [3] ומקיש נקבה לזכר. שהרי שוין הם בכך דינא דזכר מביא קרבן על הולדי כגון חטאת בהמה אם אכל חלב והוא הדין נקבה דזה דבר פשוט אלא היקש הילכך נקיש מה זכר מביא על הספק אם תלוי אף נקבה מביאה על הספק [ג] ול"ע דזה נמי דבר פשוט [דפרשה] באם תלוי כתיב (כגון) גבי אם וגבי אם בכל התורה כולה (ובע"א יש לפרש) בלשון זכר נאמרה ונראה לר"י דמיירי בזב שבא על הזבה מה הזכר מביא חטאת אף נקבה מביאה [חטאת] ומה הוא מביא נמי כשהוא ספק זב אף היא נמי מביאה חטאת עוף [ד] היכא שבא עליה כשהיא ספק זבה [ה] [והוא הדין דמלי למימר מה זכר וכו'] אף נקבה מביאה על הספק ספק זבה מביאה על הספק כמו בסמוך ומה זכר

ומה זכר מביא על הספק אם תלוי אף נקבה ממין שמביאה על הולדי דהיינו בהמה לאם תלוי אף נקבה ממין שמביאה על הולדי דהיינו חטאת העוף מביא על הספק עוף לחטאת וה"ה דמלי למימר כי היכי דמביא הוא אם על [ספק] חלב [היא נמי] מייתי לספק זיבה חטאת העוף על הספק: **אי** מה זכר **מביא קרבן ונאכל.** על ספיקו דאם תלוי נאכל אף נקבה כשמביאה על הספק יהא נאכל:

אמרת

א) [פסחים כב. כג: קידושין דף מח.], ב) [ע' תוס' פסחים כב. ד"ה חולין], ג) חולין כז: [קידושין עא.], ד) [וקרא יט:], ה) [בסוכה מ: ובקידושין כ. (ובערכין ל:) דתניא ר' יוסי בר' חנינא אומר כו' וכ"ל תוס' בערכין פ"ה גראה להדיא שהיה תנא וכע"ב תרי ריב"ח הוו וע"ע תוס' בכורות לב: ד"ה פסק מתני' וכו' המליטו דר"י ב"ח דסבא תנא הוא וא"כ גרסא פ"א הנדפס לעיל בח: ריש לקיש אמר ריב"ח היא עיקר וע' רשב"ם ב"ב קכו. ד"ה מביאה קרבן וכו' משמע ג"כ דגרס הכא ר' יוסי ברבי חנינא בברייתא וע"ע ברכות י: פ"ר יוחנן פ"ר יוסי ברבי חנינא], ו) מזיר: ז) נלשון: ח) מעמא: ט) דקא מתרץ הכי: י) מן הבהמה: יא) שמביאה קרבן העוף על הספק כו':

נוסחת הריב"ן

א) מזיר: ב) נלשון: ג) חשיב: ד) מעמא: ה) דקא מתרץ הכי: ו) מן הבהמה: ז) שמביאה קרבן העוף על הספק כו':

הגהות הב"ח

(א) גמ' מיחה או שמיחו קרוביו אלא לר' יוסי וכו' כל כמיניהון דקרובין: (ב) רש"י ד"ה לא מיבעיא וכו' הה"פ עם ד"ה אלא וכו' אלא לריש לקיש: (ג) ד"ה היינו וכו' או שמיחו קרוביו: (ד) ד"ה תלמוד לומר וכו' את זובו לזכר ולנקבה להקיש: (ה) ד"ה מה זכר וכו' שלעולם מביא בהמה:

גליון הש"ם

גמ' קסבר חולין בעזרה לאו דאורייתא. עי' תוס' זבחים דף עז ע"ב ד"ה בדם:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תד"ה קסבר כו' וכן מותר להניח הלחם והזרוע בשלה. תיבות הלחם והזרוע בשלה נמחק וכ"ב לחם מן הקל והזרוע כל"ל. ג"מ: ב) באא"ד והדם יזרוק לגם שמים. תיבת שמים נמחק וכ"ב מיס: ג) ד"ה לזכר וכו' וכ"ע דזה נמי וכו' כגון גבי אים וכו' ובע"ג יש לפרש נלשון זכר נאמרה. תיבות כגון וכע"ג יש לפרש נמחק וכ"ב מן ול"ע וכו' עד בלשון זכר נאמרה הוא גליון מהכס אחד ואח"כ שוב מתחילין דברי התוס' וכע"ג יש לפרש ונראה לר' יוסי מייתי בזב שמביא על הזיבה וכו' ואינו מתרץ הכ"ע ודו"ק וכל"ל. ה"מ ישוש"ר: ד) באא"ד אף היא נמי מביאה חטאת העוף היכא שבא עליה. תיבות היכא שבא עליה נמחק: ה) באא"ד וה"ה דמלי למימר מה זכר וכו' שבא זבה מביאה על הספק. מן מה עד הספק נמחק ונמחק וכ"ב דה"ה דמלי למימר גבי זכר כמו בסמוך כל"ל ה"מ ויעוש"ר:

פי' הרא"ש

כדי לחנכו במצות דנזי' סייג לפרישות. אמטו להכי בנו אין בתו לא דכן נתקבלה הלכה: אפי' נדרים נמי דנדרים נמי סייג לפרישות: כל כמיניהו דקרובים דאמרי לא תגמור מצות ולכולם [ולכולם] למנעו מחינוך המצות. קסבר כל חנוך דלא חשיב בזיונא הוה ולא ניחא ליה. כל חנוך שאין קרוביו מחשבי' אותו בזיון הוה ולא ניחא ליה לגער דלא רצו חכמים לתקן חנוך כזה שמא ישמע לקרוביו ויעבור על נזירותו: הקפת כל הראש לא שמה הקפה. דלא מקרי הקפה אלא המשוה צדעיו לאחורי אזניו: קסב' חולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא. בין הקרבן ובין אכילתו. דמשמע דכל דין נזיר עליו וקרבנו נאכל חולין בעזרה לאו דאורייתא ועולה ושלמים יקרבו נדבה והחטאת חולין ויזורוק הדם לשם מים והאמורי' יקטיר לשם עצים. כר"א דאמר איברי חטאת שנתערבו באיברי עולה. יעלה לשם עצים ונתערב בדם היה יוחן לשם מים ולחם אכיל בפדיון: משום הכי כי נטמא מייתי צפורי' דכל משפט נזי' עליו: אין שחיט' לעוף מן התורה. וא"צ כי אם נחירה שיוצא הדם דרך סימנים: ה"ג (ר"ת) [ר"ח] וסבר לה כר"י בר יהודה. והתניא ר"י בר יהודה אומר

ג) [ב"ב קכו], ד) [ע"ל ע"כ אין שחיטה לעוף מן התורה ונראה דאין צריך למחוק הספרים דר"י בר חנינא ה) שהיה אמורא תלמידו של ר' יוחנן היה כדאיתא בסנהדרין דר' יוחנן סמכיה לר' יוסי בר חנינא והתניא ר"י בר חנינא מנין לחטאת העוף הבאה על הספק כל הראש לא שמה הקפה. דלא מקרי הקפה אלא המשוה צדעיו לאחורי אזניו: קסב' חולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא. בין הקרבן ובין אכילתו. דמשמע דכל דין נזיר עליו וקרבנו נאכלת וצריך לומר דסיפא דמילתא נקט וכולה אתי' מהך קרא: אפי' נקבה מביאה קרבן על הודאי הא לא צריך קרא דהשורה הכתוב אשה לאיש לכל ענשי' שבתורה אלא משום סיימא דמלתא נקט: זכר מביא קרבן על הספק אשם תלוי: אפי' נקבה מביאה וכו' כלומר קרבן דשייך בנקבה ולא בזכר כגון יולדת על הספק מביאה: ממין שהוא מביא על הודאי שהוא מביא חטאת בהמה: מביא על הספק

ו) נראה דל"ל דר"י בר חנינא דשמעתין תנא היה שהרי רשב"ל אמר משמו ור"י בר חנינא שהיה אמורא וכו' ועי' בתוס'.

נו א מיי' פ"ג מהל' איסו"מ הל' טו ופ"ד מהל' מפילין הל' יג ופ"א מהל' מ"מ הל' ח ופ"ו מהל' מעה"ק הל' יט [ופ"ו מהלכות סוכה הלכה ג ופ"א מהלכות מגילה הלכה ח ופ"ב מהלכות שביתת עשור הלכה יז] ממנ עשין כח כו יב מד עוש"ע או"ח סי' יז סעי' ג וסי' לו סעי' ג וסי' תרנו [ועוש"ע יו"ד סי' רמה סעי' ה ונועוש"ע א"ח סי' תרמ סעיף ב וסי' תרסו סעיף ח וסי' תרכח סעיף ב]:

נו ב מיי' פ"ג מהל' מזרחות הל"ג:

נח ג מיי' פ"ג מהל' שחיטה הל"ג וע"ש בכ"מ:

נד ד מיי' פ"ב מהל' מזרחות הל' יד ט):

נט ה מיי' פ"ו מהל' פסולי מוקדשין הל' י ופי"ט שם הל' ו ופ"א מהל' ממזרי הל' ו והל' ז:

ס ו מיי' פ"א מהל' שגגות הל"א ממנ עשין ריג:

סא ז מיי' שם פ"ה הל' ד ה ופ"א מהל' א"ב הל"א ופ"א מהל' ממזרי בפרק הל"ג:

סב ח מיי' פ"ח מהל' שגגות הל"א:

סג ט מיי' פ"א מהל' ממזרי בפרק הל"ז:

סד י מיי' פ"ח מהל' שגגות שם:

סה כ מיי' פ"א מהל' ממזרי בפרק שם:

סו ל מיי' פ"ט מהל' מעשה קרבנות הל"א ממנ עשין קפב:

תורה אור השלם

1. וְהִדַּרְתָּה בְּנִדָּתָהּ וְהִזַּבְתָּ אֶת זוֹבוֹ לִזָּכָר וְלַנְּקֵבָה וּלְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עִם טֻמְאָה:

ויקרא טו לג

הגהות התוספות

1. ל"ל ולא גרים ר"מ הכי.
2. ל"ל וסבר רבי יוסי ברבי יהודה הכי והתניא וכו' ומיהו לא כו'. ומיהו דאמר לקמן נמנמן.
3. עי' הגהות הב"ר לזיבור זה.

מוסף רש"י

חולין בעזרה. חולין שנשחטו בעזרה דאסורי בהנאה, לאו דאורייתא. בפרק שני דקדושין (נח.) איפליגו בה (פסחים כב.). אין שחיטה לעוף מן התורה. ואפילו מתורה שבעל פה מהלכה למשה מסיני אין לו, אלא מדברי סופרים, ואין נכנס עוף קרויה נבלה אלא אם כן מתה מאליה או הרגה במכה שלא על ידי סימנים, אבל נחירה או עיקור סימנין כשר בו (חולין כז:) ונעשה דאין שחיטה לעוף מן התורה, בשחיטה חולין (שם) יליף מושפך את דמו, בשפיכה בעלמא (קדושין עא.).

פי' הרא"ש (המשך)

והכין פי' ר' יוסי בר חנינא אשכחן תנא דסבר כותיה [ומיהו לא מצינו] דאית ליה לר' יוסי בר יהודה הכי אלא מדקאמר בסמוך דאיש מדיר בנו בנזיר עד שיגיע לעונת נדרים. ובתרי לישני אמרי' דאית ליה כדי לחנכו במצות

אמרת לא. אמור מעתה שזה לא נקיטא אם אמרת בזכר שבו [איסור] אחד דחולין בעזרה קאכיל תאמר בנקיבה שיש שני איסורין חולין בעזרה ואיסור נבלה לכך מביאה חטאת העוף ואינו נאכל אלמא אית ליה [ה]דין שחיטה לעוף מן התורה וחולין שנשחטו בעזרה דאורייתא:

מתקיף לה רב אחא בריה דרב איקא דילמא תרין איסורין דרבנן. אכל דאורייתא לא הויין תרי איסורי אלין שחיטה לעוף מן התורה וחולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא וקיימא לן הכל דוכתי דחטאת העוף לא על הספק ע"כ דרשה גמורה הוא שהרי מליקת העוף הוי כשחיטת חולין א] והכי מוכח כל הסוגיא כך לשון רש"י (בכריתות דף ז.):

לימא כתנאי וכו' עד שיביא שתי שערות. דהיינו מיום י"ג שנה ויום אחד ואילך רבי יוסי בר' יהודה אומר עד שיגיע לעונת נדרים היינו שנת י"ג די"ב[2] שנה נדריו נדקין: **ואע"ג** דהגיע לעונת נדרים [מדיר] ליה. דמופלא סמוך לאיש דרבנן דמן התורה הוא קטן וברשות אביו הוא: **ביון** דנפק ליה מרשותיה. בעצמו מצי לידור בנזיר אם ירצה תו לא מיחייב וכ"ע מופלא סמוך לאיש מדרבנן: **אתיא** דאורייתא. גזירות דאביו ודחי יציאתו מרשות אביו לגמרי לא הוי אלא מדרבנן ואפילו סמוך לאיש כי נדקינן ליה דיודע להפלות: **ואיבעית** אימא כ"ע בדי לחנכו ומופלא סמוך לאיש דרבנן. וקשה היכי מצי סבר ב] לחנכו בפרק שני דחולין (דף כח.) משמע דיש שחיטה לעוף מן התורה וא"כ היכי אכיל מליקה וא"ל דלהך לישנא נימא דנייתי ולא יאכל כמו חטאת העוף שבא על הספק ג] [כפ' כל שעה] (פסחים דף כח.):

לימא הני תנאי בי הני. דפליגי אם מדירו [עד][3] שתי שערות או עד שיגיע [לעונת נדרים ולימא] לאו דוקא דזה ליכא שום דמוי וה"ל אכיל ד] בפרק כל שעה (שם דף לח.): **והביאו** לפני ר"ג לבדקו. פי' ר"ת בתוספות יום[4] הביאו לפני רבן גמליאל למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה וקאמר ת"ק לידע אם הגיע שתי שערות אם לא הגיע ויתר מבן י"ג שנה ויום אחד **רבי** יוסי אומר. ובתוספתא[1] גרסינן ר' יוסי ב"ר יהודה: אם הגיע לעונת נדרים. שהיה יתר מי"ב שנה ויום אחד דנדריו נדקין: **אמר** לו רבי אל תצטער. אל תטרח לבדקו שהריני נזיר ממה נפשך אם קטן אני בשביל אני אם גדול אני אהא בשביל עצמי והשתא ס"ל דה"ק אם קטן אני לגבי קבלת נדרים דהיינו לפני הגעתי לעונת נדרים ואם גדול אני לענין קבלת נדרים דהיינו כשהגיע לעונת נדרים ולכך קמייתי[5] הש"ס בשלמא לר' יוסי ב"ר יהודה דאמר דאף מי שהגיע לעונת נדרים לא מצי אביו מדיר ליה דקאמר אם קטן אני ואם גדול אני אהא בשביל עצמי דמשמע שאין אביו יכול להדירו:

ואמאי

לא אם אמרת בזכר שכן איסור אחד תאמר בנקבה ששני איסורין מאי שני איסורין לאו איסור נבילה וחולין בעזרה מתקיף לה רב אחא בריה דרב איקא ודילמא מיחייב עליה משום דמיתחזי כתרין איסורין מדרבנן לימא כתנאי עד מתי מדיר את בנו בנזיר [ע]עד שיביא שתי שערות דברי רבי רבי יוסי ברבי יהודה אומר עד שיגיע לעונת נדרים מאי לאו תנאי היא דרבי סבר הלכה היא בנזיר ואע"ג דהגיע לעונת נדרים מדיר ליה ואזיל עד דמייתי שתי שערות ור' יוסי ברבי יהודה דאמר עד שיגיע לעונת נדרים סבר כדי לחנכו במצות וכיון דנפיק מרשותיה תו לא מיחייב אמרי לא דכולי עלמא הלכה היא בנזיר והכא במופלא הסמוך לאיש קמיפלגי רבי סבר [ב]מופלא הסמוך לאיש דרבנן ואתיא דאורייתא דחיא דרבנן ור' יוסי בר' יהודה סבר [ג]מופלא הסמוך לאיש דאורייתא ואיבעית אימא דכולי עלמא כדי לחנכו במצות ומופלא הסמוך לאיש דרבנן היא רבי סבר אתי חינוך דרבנן ודחי מופלא הסמוך לאיש דרבנן ור' יוסי בר' יהודה דאמר עד שיגיע לעונת נדרים קסבר לא אתי חינוך דרבנן ודחי מופלא הסמוך לאיש [ד]לימא הני תנאי כי הני תנאי דתניא [ה]מעשה ברבי חנינא שהדירו אביו בנזיר והביאו לפני רבן גמליאל והיה רבן גמליאל בודקו לידע אם הביא שתי שערות אם לא הביא רבי יוסי אומר לידע אם הגיע לעונת נדרים אם לאו אמר לו רבי אל תצטער לבודקני אם קטן אני אהיה בשביל אבא אם גדול אני אהיה בשביל עצמי עמד רבן גמליאל ונשקו על ראשו אמר מובטח אני בזה שמורה הלכה בישראל אמרו לא היו ימים מועטים עד שהורה הוראה בישראל בשלמא לרבי יוסי [ו] בר' יהודה דאמר עד שיגיע לעונת נדרים היינו דקאמר אם קטן אני אהיה בשביל אבא [ז] אלא לרבי דאמר עד שיביא שתי שערות ואם גדול אני אהיה בשביל עצמי

א

אמרת לא אם אמרת בזכר. לכך הוא נאכל: **שכן.** אין בו אלא איסור אחד דדילמא שומן הוא מאי דאכל והשתא קמייתי חולין לעזרה: **תאמר בנקבה.** דדילמא רוח הפילה או דבר אלא נתחייבה עליה קרבן וקא פגע בשני איסורין: **מאי שני** (ג). דקאמר דקא משוי לה למליקה ואית בה איסור נבילה וחולין בעזרה אלמא דסבירא ליה לר' יוסי דשחיטת העוף מן התורה וחולין בעזרה מן התורה: ה"ג **מתקיף לה רב אחא בר איקא דילמא.** מאי שני איסורין [ו]בתרין איסורין מדרבנן דאיסור מליקה ואיסור חולין בעזרה ליתא אלא מדרבנן: **עד שיביא שתי שערות.** דהיינו (ד) עד בן [ז]אלא עשרה שנה דמבן י"ב שנה ועד י"ג שנה אם אדם יודע לשם מי נדר ולשם מי הקדיש דבריו קיימין והכי תנן במסכת נדה בפרק יולא דופן (דף מה.): **מאי לאו תנאי היא.** ורבי דאמר עד שיביא שתי שערות קסבר דהלכה היא בנזיר ומשום הכי [ח]מדיר ליה עד שיביא שתי שערות ואע"ג (ד) שהגיע לעונת נדרים: **ורבי יוסי בר' יהודה.** סבר דטעמא לא הוי אלא כדי לחנכו במצות והילכך כיון דהגיע לעונת נדרים ונפיק ליה מרשותיה תו לא מיחייב לחנכו במצות והיינו דקאמר עד שיגיע לעונת נדרים: **מופלא הסמוך לאיש.** קטן שיודע (ט) להפלות ולומר [ט] בזמן שהוא סמוך לאיש [י]דהיינו בן י"ג לשם מי נדר לשם מי [יא]קידש: **רבי סבר מופלא הסמוך לאיש מדרבנן הוא.** דבודקין את נדריו אם יודע למי נדר שמקיים את דבריו והילכך הלכה למשה מסיני היא בנזיר דהאב מדיר את בנו בנזיר אתי דאורייתא ודחי דרבנן: **ור' יוסי ברבי יהודה סבר מופלא הסמוך לאיש מדאורייתא.** נדרי מעלית הוו וכיון דמדאורייתא נפיק ליה מרשותיה דאב תו לא חייל עליה נדרי דאב. אין הוי מבן י"ג שנה ולא בפחות שלא מצינו בכל התורה שיהא קרוי איש בפחות מבן י"ג אבל בבן י"ג מצינו שקראו הכתוב איש כדכתיב (בראשית לד) ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי איש אחיו חרבו וגומרי שמעון ולוי בהיות שעתא בני י"ג שנה הוו והכולה לחשוב יצא ויתשובב ד): ה"ג **ואיבעית אימא דכולי עלמא כדי לחנכו במצות ומופלא הסמוך לאיש דרבנן ורבי.** דאמר עד שיביא שתי שערות [ו]דקסבר אתי חינוך כו': **רבי יוסי אומר לידע וכו' בשלמא לר' יוסי.** דאמר אם אינו מדיר את בנו אלא עד שיגיע לעונת נדרים: **היינו דקאמר אם קטן אני.** שלא הגעתי לעונת נדרים אהא נזיר בשביל אבא ואם גדול אני שהגעתי לעונת נדרים אהא בשביל עצמי: **אלא לרבי.** הא אע"ג דהוי גדול דהגיע לעונת נדרים ברשותיה דאבוה קאי להזירו (ו) ח) האמר עד שיביא שתי שערות ביד האב להזיר את בנו: אלא

מסורת הש"ס

ב) [נקמן סב. נדה מו:], ג) [תוספתא נדה פ"ה], ג) [ולילוד יעב"ן], ד) [נר' בתוי"ט אבות פ"ה מכ"ל ד"ה בן י"ג בתוס'], ה) ל"ל ד"ה, ו) [נדה פ"ה],

נוסחת הריב"ן

א) כתרין: ב) בן י"ב שנה: ג) מאי מדיר: ד) דהגיע: ה) דהוי: ו) הקדיש: ז) קא סבר: ח) דהא אמר רבי:

הגהות הב"ח

(א) גמ' בשלמא לר' יוסי דאמר עד שיגיע כל"ל ומיבעיא כר' יהודה ממתק: (ב) שם אמי אהיה בשביל אבא ואם גדול אני אהיה בשביל עצמי אלא לרבי דאמר עד שיביא שתי: (ג) רש"י ד"ה מאי שני איסורין דקאמר לאו דקא משוי לה מליקה ואית בה: (ד) ד"ה עד שיביא שתי שערות דהיינו בן י"ג שנים ויום אחד הס"ד ואמ"כ מ"ה עד שיגיע לעונת נדרים דהיינו עד בן שנים עשר שנה דמבן י"ב שנה ועד י"ג שנה אם אדם יודע לשם מי: (ה) ד"ה מופלא וכו' שיודע להפליא ולומר וכו' דהיינו בן י"ב לשם מי: (ו) ד"ה אלא לרבי וכו' להזירו דהאמר רבי עד שיביא:

גליון הש"ם

גמ' לימא הני תנאי כתני תנאי. עי' לעיל דף ב ע"ב תד"ה לימא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תד"ה מתקיף וכו' ורבנן וכו' והכי מוכח כל הסוגיא כך לשון רש"י. נ"ב עי' מ"מ דמן ומ"ד בעצמא וכו' עד לנפקוה הוא לשון רש"י זהו כוונת התוס' אבל לפנינו לא נמצא הכי ברש"י דמ"ש כאן בכריתות טעות המגיהים הוא דהתם כתב רש"י בענין אמר אבל בפסחים דף כח נמצא קצת הכי בלשון רש"י ויעו"ש: ב] ד"ה ואי בעית אימא וכו' ויקשה היכי מצי סבר רבי לחנכו ובפרק שני דחולין משמע דסבר וכו' כל"ל: ג] בא"ד בפרק כל שעה (דף כח.). מן בפרק עד כמה נמתק. וב"ב דבמסמך כל"ל והוא בעמוד מ'. מ"מ: ד] ד"ה לימא וכו' בפרק כל שעה (דף לח). נ"ב והוא ריש פרק שם יעו"ש בתוס' ד"ה לימא והתוס' כאן לא ס"ל לתרץ מ"ש שם התוס' אלשון לימא ולא הכגה' שביינו דף לח דשם אמר ג"כ אם דלמא וזהו הדחיי' ושפיר אמר לימא ומי' לעיל דף ב ע"ב בתוס' ד"ה לימא. מ"מ:

אלא. מליבא דרבי (ו) כגון דאמר להא בשביל אבא להא בשביל עצמי: **אי אייתי ב' שערות מעיקרא.** כלומר הניחא דמתרלת מתני' כוותיה דרבי דלא מיתייב אלא בחדא נזירות אילו אייתי ב' שערות מקמי (ז) הזירו אבוה: **קאים בנזירות דידיה.** כדקאמר איהו אם אני גדול שהבאתי שתי שערות שאיני נתפס בשל אבא אבא בשביל עצמי ואי אייתי שתי שערות לבסוף דהדירו אביו (ח) קאי בנזירות דאבוה ולא חייל עליה נזירות דידיה כלל דהא לא קביל עליה נזירות אלא אם אינו נתפס בשביל אביו וכיון דעדיין לא הביא ב' שערות חל עליה נזירות דאבוה ולא חייל עליה נזירות דידיה כלל: **ואי אייתי** (ט) **בתמנא.** (י) לא ידעינן אי בההיא שעתא דהדירו אביו אייתי ב' שערות אי לא מי ניחא והא כיון דאמר להא בשביל אבא אבא בשביל עצמי אם (ז) אינו נתפס בשביל (ה) אביו ואפשר דקאים בשתים (ו) עשרה והגיע לעונת נדרים ועדיין לא הביא ב' שערות וחל עליו נזירות שלו ונזירות של אביו כילד אמה פוטרו בנזירות אמת והא מיתייב למיקם בנזירות על שלו ועל של אביו: ה"ג **הניחא לרבי יוסי ברבי יהודה דאמר עד שיגיע לעונת נדרים אלא לרבי דאמר עד שיביא ב' שערות מאי איכא למימר אמרי לרבי ליכא תקנתא עד דיתיב דיליה ויתיב דאבוהי.** כלומר לר' יוסי דאמר דאין האב מדירו אלא עד שמגיע לעונת נדרים ניחא דלא חייל עליה אלא נזירות אחת אלא לרבי דאמר עד שיביא ב' שערות כיון דאמר להא בשביל אבא אבא בשביל עצמי ושניהם יכולין להזיר אמאי לא מיתייב בשתי נזירות אמרי לרבי לית ליה תקנתא עד דעביד דיליה ודאבוה: (ט) [ליתנא אחרינא] **אלא לרבי דאמר כו' הא כרשותיה דאבוה קאים.** כל זמן שלא הביא שתי שערות וב' נזירות קביל עליוה דאפילו רבי מודה דלכשהגיע לעונת נדרים מצי מזיר עצמו ואפי' לא הביא שתי שערות (ג) (ז) והדהירו אבוה הוא דפליגי: ומשני **אלא דאמר.** בגשון זה אבא בשביל אבא כו' כלומר אי אבא מצי (ד) להדירי אבא מזיר בנדר אבא ואם נאו אבא מזיר בשביל עצמי וכיון דאביו יכול להדירו חד נזירות קביל (ה) לחודיה: **אי אייתי ב' שערות מעיקרא.** קודם (ה) שהדירו אביו קאים בנזירות דידיה ולא בנזירות דאבוה דהא יש לאביו רשות בו וכיון דמצי אביו להדירו לא קביל עליה נזירות דידיה: **ואי דאייתי במצעי.** (ו) אחר שהדירו אביו קודם שבא לב"ד ולא ידעינן אי הני ב' שערות הוו ביה כשהדירו אביו אי לא הוו ביה עד השתא (ז) הא השתא על (ח) כרחיך יש מנה ב' נזירות אפשיקא דדילמא לא הוו ביה שתי שערות מעיקרא עד השתא ונמצא נדור בשביל אביו וכשבא לפני ב"ד ואמר אבא בשביל עצמי (ט) ויהא נזיר שני בשביל עצמו דהא הביא ב' שערות במצעי (י) ואי מייתי במצעי מאי דודאי השתא אייתי ב' שערות ונמצא דנדר אביו נדר (ז) וכשבא לב"ד ואמר שני אבא בשביל עצמי הוי נזיר בנדר דידיה ויש נזיר: **מתני' ה"ג כשהגיעו** האיש מגלח על נזירות אביו הוי כו' כילד אי שהיה אביו נזיר והפרים מעות (ב) על נזירותו ומת ואמר הריני נזיר ע"מ שאגלח על מעות אבא אמר רבי יוסי הרי אלו יפלו לנדבה (ג) ואינו מגלח על נזירות אביו אי שהיה הוא ואביו נזירים והפרים מעות שתומין לנזירותו ומת זהו שמגלח כו': **גמ' מ"ט.** אין האשה מגלחת על נזירות אביה: **הלכה היא בנזיר.** שהבן מגלח ואין לנו ללמוד הימנו אלא מה שמקורת הוא בידינו בן ולא בת: **פשיטא.** שהבן מגלח ולא הבת דאין לבת במקום הבן כלום והלכה למה לי: **מהו דתימא יורשין גמירי לה.** שמגלחין על נזירות האב ולא שבא בן לא שבא בת במקום שאין בן: קמ"ל

ואמאי הא ברשותיה דאבוה קאים. [ואפי'] הוי גדול דקס"ד דגדול אם היינו גדול לענין דנדרו נדר דהיינו (לענין) משהגיע לעונת נדרים עד[1] שיביא ב' שערות מצי מדיר ליה ותנא קמא אמר לידע אם הביא] ב' שערות[2]: אלא דאמר להא בשביל אבא להא בשביל עצמי. כלומר לא קאמר דאם קטן שאין נדרו נדר ואם גדול שנדרו נדר אלא אם קטן אני שרשות אבי עלי דהיינו עד הבאת שתי שערות והאי דקאמר אם גדול י"ל דלא גרסינן ליה או שמא ר"ל ואם גדול שהביא שתי שערות וכרבי דאמר דמדיר בנו עד הבאת שתי שערות: **ה"ג אי אייתי ב' שערות מעיקרא קאי** (ברשותיה) בנזירות דידיה ואי בסוף קאי בנזירות דאבוה כי אייתי במיצעי מאי הניחא לרבי יוסי בר' יהודה דאמר לעונת נדרים אלא לרבי מאי ליכא תקנתא עד דיתיב דיליה ויתיב דאבוה. וכן הגיהו בפי' קדמונים וה"פ רבינו חננאל אי אייתי מעיקרא כלומר אם בדקוהו באותה שעה שבא לפני רבן גמליאל ביום שהדירו אביו ומצאו לו ב' שערות קאי בנדרים[3] דידיה ונדרו בשביל עצמו ואי לבסוף כלומר עכשיו שלא נבדק באותו היום אם לא יביא שתי שערות עד לבסוף ל' יום דאישתכח[4] דודאי אלו ל' יום היו בשביל נדר אביו אלא אייתי במיצעי כלומר נגלו בו סימנים תוך ל' היאך יצא ידי נזירות באותן שלשים יום שהרי נזירות אביו מתבטל (עד) אחר הבאת סימנים ואיך יביא קרבנותיו לסוף שלשים יום שהדירו אביו ואיכא למימר דדעתו היה שאפי' יביא סימנים שלא יפסיק נזירות אביו מכל מקום אינו רואי להביא קרבן בשביל נזירות אביו לבד וגם בשביל עצמו כיון שלא פירש וא"ת ואמאי לא פריך הכי [למתניתין א] דהיאך מדיר בנו בנזיר כי מייתי במיצעי מאי וי"ל דמתני' איכא לאוקמי בעודו בשתים י"ב דאף אם מביא הם שומא אבל אהא קא קשיא ליה דקאי ליה אחר שתים י"ג שנה מדקמייתי לת"ק למיבדקיה אם הביא אם לאו דקודם לכן שומא אינון אי נמי יש לפרש דאמתני' ליכא למיפרך דודאי בדקינן במלאת ימי נזירותו ואי מספקינן אי אייתי סימנים במיצעי לא ב[1] (נבדיקיה) אבל אהא קשיא ליה דקאמר דלא תצטער לבדקני דבלא בדיקה תיקן הכל בתנאו דאם קטן אני כאילו [לא] היה אם בדיקה צורך ולכך פריך דהא ודאי אי אייתי במיצעי אינו מתוקן כלל: **הניחא** לר' יוסי בר' יהודה דאמר עד שיגיע לעונת נדרים. והוא עומד בשתים י"ב[5] ליכא למיחש דהוי שומא וא"ת ניחוש שמא בא לעונת נדרים במיצעי וא"כ אין לו בנזירות אביו לבד ל' יום ופר"ת דעונת נדרים אינה קותרת דנהי דהאב אינו יכול להדירו מכאן ואילך מכל מקום היכא דהדירו קודם לכן משום עונת נדרים לא פקע כיון דלא הוי כ"א דרבנן אבל שערות דאם דאוריימא פקע דאביו א"כ ניחוש לשערות במיצעי [1] י"ל [6] דמיירי תחילת י"ג דאכתי אי הוה ליה במיצעי ה"ל שומא בעלמא ואף אם בא לכלל עונת נדרים באמצע נזירות אין להקפיד לפירוש רבינו תם דעונת נדרים אינה קותרת דנהי נמי דאין מדירו (אלא) כשהגיע לעונת נדרים אכתי קאי בקטנותו וכל כמה דלא הדר ביה הוה בנדר אביו וגם שמא לא יוכל למחות באמצע: אלא לרבי דאמר עד שיביא שתי שערות. והביאו לבדקו בשתים י"ד לידע אם הביא במיצעי מאי: **לרבי** ליכא תקנתא עד דיתיב דידיה. פירוש שאין שתמתין ר' חנינא ד[1] (ל') יום אחר שהדירו אביו דאז ממה נפשך איכא [שלשים] אם לפני הבאת סימנים אם אחר הבאת סימנים ועלתה לו ה[1]נזירות אביו: **האיש** מגלח על נזירות אביו ואין אשה מגלחת כילד מי שהיה הוא ואביו נזירים והפרים אביו מעות לנזירותו ומת ר' יוסי אומר הרי אלו יפלו לנדבה ואיזהו שמגלח על נזירות אביו הרי שהיה אביו נזיר והיו לו מעות שתומין ומת ואמר הריני נזיר ע"מ שאגלח על מעות אבא אם אמר הרי אלו יפלו לנדבה ואיזהו שמגלח על נזירות אביו הרי שהיה אביו נזיר והיו לו מעות שתומין ומת ואמר הריני נזיר ע"מ שאגלח על מעות אבא זהו שמגלח על נזירות אביו ה"ג בפירוש קדמונים ובפירוש רבינו ברוך ובהרבה ספרים היא[6] דהוא ואביו נזיר[7] מגלח על מעות אביו ואם [1] בחיי[8] אביו אינו מגלח: **מאי טעמא.** אין האשה מגלחת על מעות אביה: **פשיטא.** בלא הלכה ידעינן דאין בת מגלחת ולמאי הולרך מילתא דר' יוחנן ור"כ[9] הא דקאמר הש"ס מ"ט מאי קושיא דהכא פשוט לן דבן ולא בת ול"ל דר' יוחנן גופיה אמרה כי הך דנפ' אלו מציאות (ב"מ דף כא.) וכמה אמר ר' יצחק קב בארבע אמות: (וע"ע תוספות פסחים לג. ד"ה תתן וכו' ומה שנראש אם) אם

(ו) לעיל מ: [סוטה כג.], (ז) [לעיל מח: לקמן פא: סוטה כג:], (ח) [נסלם רש"ס],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלא אליבא דרבי הא דאמר אהא בש"ל והד"ל עם ד"ה אי אייתי ב' שערות מעיקרא וכו' לומר וכו' מקמי דהדהירו אבוה דקאים בנזירות וכו' לבסוף דהדהירו אביו קאי: (ב) ד"ה ואי אייתי בתמנא דלא ידעינן: (ג) ד"ה הכי גרסינן וכו' דיליה ולתבוה ליבנא אחרינא אלא לרבי וכו' ואהדהירו דאבוה הוא דפליגי: (ד) ד"ה ומשני וכו' מצי להדהירני אהא מזיר בנזיר אבא אבא וכו' דאביו יכול להדהירו חד וכו': (ה) ד"ה אי אייתי וכו' קודם שהדהירו אביו וכו' דמצי אביו להדהירו לא:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה הניחא וכו' דמירי תחלת י"ג. י"ל דבדיבור הקודם כתבו דמכח מתני' ליכא למיפרך דאיכא לאוקמי בעודו בשנת שתים עשרה והיינו דיכלו ימי נזירות קודם המתלת שנת י"ג דליכא חשש שיגיע באמצע לעונה נדרים סמוך לאים ולזה כתב דלר"ת יש לאוקמי תחלת י"ג דהיינו יום ל' קודם תחלת שנת י"ג דלמופלא סמוך לאים כיון דאינו מפסיק וא"ל השערות הא יהיה שומא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תי"ה ה"ג וכו' וא"ת ואמתי לא פריך הכי לתתלוך ונ"ב דהשתם: ב] בא"ד אי אייתי קימנין במיצעי לא נבדקי'. תיבת נבדקי' נמחק. וב"נ נקרינסם. אבל הנהת לא נבדקי' ליתא דהלא אינו רשאי לבקרינ קרבנות'. כ"כ בא"מ: ג] ד"ה הניחא וכו' לשערות במיצעי. ב"ג הגה"ה בא"ל מ"מ: ד] ד"ה לרבי וכו' ר' חנינא כ'. נמחק ל' וב"ב שיש בא"ל מ"מ: ה] בא"ד ועלתה לו נזירותו אי אביו נזיר כו' כילד אמה אביו נזיר וכו' ואם אינו כחי אביו בא"ל מ"מ:

פי' הרא"ש

הא ברשותיה דאבוה [קאי] דס"ד דלר' נמי קטן וגדול לענין נדרים קאמר ולהכי פריך אפי' הגיע לעונת נדרים ברשות אבוה קאי. ומשני דאליבא דר' לאו קטן וגדול לענין נדרים קאמר אלא קטן וגדול ממש בהבאת שערות. והיינו אם בשביל אבא בגון שלא הבאתי ב' שערות אהיה בשביל אבא. ואם לאו שהבאתי ב' שערות אהא בשביל עצמי. ומילתא דפשיטא הוה דלר' הוי פי' הכי אלא דתלמודא שקיל וטרי לפ' דברי רבי משום דבעי לאקשויי עליה. אי אייתי ב' שערות. בשעה שאמר ר' חנינא תנאי זה קא מייתי בנזי' דידיה וניחא לר' שיביא קרבנותיו בשביל נזירותו: אי לבסוף קאי מייתי בנזירות אביו וניחא נמי אם לא הביא ב' שערות עד ששלמו ימי נזי' דמייתי בנזיר אביו: אלא אי אייתי במצעי. אם לא הביא ב' שערות ביום שהדהירו אביו וטרם ימי נזירותו הביא ב'

סט א ב מיי' פ"ח מהל' מזיכות הל' ע"ו:

נוסחת הריב"ן

ו) דהדהירו אביו: ב) קאים: ג) במצעי דלא ידעינן כו': ד) אייתי: ה) אבא: ו) בכ"י כתוב כאן גליון: ז) ב' שערות ומהדרת אבוה הוא דפליגי: ח) קביל עליה לחודיה: ט) לאחר: י) (הא דשתמא) ליתא בכ"י: כ) כרחו: ל) יפה: מ) במיצעי. מפי המורה ומלאתי ולא מיתי כו': נ) נדר הוא: ס) מעות שתומים: ע) ולין זה:

הגהות התוספות

1. ל"ל ות"ק ס"ל עד. 2. מיצעו ותנא קמא אמר לידע אם הביא ב' שערות. 3. ל"ל בנדר. 4. ל"ל אישתכח. 5. ל"ל י"ג. 6. ל"ל היא דאיפכא. 7. ל"ל מזירים. 8. ל"ל ואם לא נזר בחיי. 9. ל"ל וא"ת.

מוסף רש"י

האיש מגלח על נזירות אביו. אם נדר אביו בנזירות ואפרים קרבנותיו ומת והיה בני נזיר, הבן מגלח ביום מלאת ומביא קרבנות שאפרים אביו (סוטה כג.). הלכה היא בנזיר. הלכה למשה מסיני היא בהלכות נזיר (שם שם כג:).

הדרן עלך מי שאמר

פי' הרא"ש (המשך)

שערות אליבא דר' היאך יביא קרבנות נזי' דבהבאת שערות פסק נזי' אביו כדקתני בתוס' (ובמתני' פרוך לעיל) ובשביל עצמו לא הוי נזי' אא"כ הביא סימנים בשעת התנאי. ואפי' א"ת שהיתה כוונתו שאם יביא סימנים קודם שישלים נזי' אביו שיהא נזיר בשביל עצמו. מ"מ לא משכחת לה שיהא ראוי להביא קרבנו' בהשלמת נזירות אביו מיד. ובריתא משתמע (הרי טעי' תנאי יוכל להביא) [דמביא] קרבנותיו בהשלמת נזירות אביו בלא שום ספק: הניחא לר"י בר יהודה דאמר עד שיגיע לעונת נדרים ניחא. דאפי' אם הגיע לעונת נדרים במצעי לא בטלה נזי' אביו. ולהביא ב' שערות לא חיישי' דבשנת י"ג הוי קאי [עדיין] ואפי' אם הביא ב' שערות הוי (גדול) [קטן] דשומא נינהו. וקשה לי [הא] ר"י בר יהודה הוא דאמר פרק יוצא דופן דשמנת ט' ואילך אם הביא ב' שערות הוי גדול. ואיכא למימר כיון דמילתא דלא שכיחא היא שיביא סימנים קודם שיהא בן י"ג לא חיישינן שמא הביא. ה"ג האיש מגלח על נזי' אביו ואין האשה מגלחת על נזי' אביה. כיצד מי שהיה הוא ואביו נזי' והפריש אביו מעות שתומים לנזירותו א"ר יוסי הרי אלו יפלו לנדבה שאין זה מגלח על נזי' אביו דכיון דבחיי אביו נדר והיו שניהם חייבי' קרבן דבה"ג לא לית מידי הלכה: מי שהיה אביו נזיר והיו לו מעות שתומים ומת ואמר הבן הריני נזי' ע"מ שאגלח על מעות אבא זהו שמגלח על מעות אביו: מאי טעמא מגלח על נזי' אביו מאי שנא משאר קרבנות דאמר לעיל דקרבנו הוא יוצא ואינו יוצא בקרבן אביו: פשיטא מאי למימרא וכו' וכיון